

Aan Burgemeester en Wethouders van de gemeente Breda
t.a.v. Wethouder A. van Vliet

Betreft: Reactie Seniorenraad op het Visiedocument Sociaal Domein

Breda, xx januari, 2026

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

De Seniorenraad Breda heeft kennisgenomen van de *Visie Sociaal Domein Breda richting 2040* (december 2025). Wij onderschrijven de ambitie om te komen tot een toekomstbestendig, samenhangend en betaalbaar sociaal domein. Tegelijkertijd constateren wij dat de visie op enkele wezenlijke punten onvoldoende richting en concretisering biedt. We menen ook dat veroudering van de Bredase samenleving als dominante trend amper onderkend wordt.

Reikwijdte en samenhang

De visie maakt onvoldoende duidelijk wat de gemeente Breda precies verstaat onder het sociaal domein en welke rol zij daarin richting 2040 wil spelen. Juist nu taken mogelijk verschuiven tussen gemeente, regio en Rijk, zou je een expliciete positionering verwachten. Daarnaast blijft de samenhang met andere domeinen – zoals wonen, economie, gezondheid, veiligheid en ruimtelijke ordening – beperkt, terwijl deze een sterke invloed hebben op vraagstukken in het sociaal domein.

Vergrijzing en positie van ouderen

Hoewel demografische ontwikkelingen worden benoemd, leiden deze nauwelijks tot beleidsmatige keuzes. De *veroudering van de Bredase bevolking* is een van de meest bepalende ontwikkelingen richting 2040 en vraagt om expliciete prioritering. Ouderen blijven in uw visie grotendeels impliciet. Wij missen een samenhangende visie op ouder worden in Breda. Met aandacht voor enerzijds kracht, ervaring, vrijwillige inzet en vitaliteit, anderzijds kwetsbaarheid, eenzaamheid, en passende ondersteuning waaronder mantelzorg en wonen in een leeftijdsvriendelijke stad.

Zelfredzaamheid en rechtvaardigheid

De zeer sterke nadruk op *zelfredzaamheid*, eigen verantwoordelijkheid en eigenaarschap baart ons zorgen. Niet alle inwoners kunnen (blijvend) aan deze norm voldoen. Beleid moet ruimte laten voor afnemende gezondheid en draagkracht, zonder dat dit leidt tot uitsluiting.

De sturingswaarde *rechtvaardigheid* verdient ons inziens explicitering met concrete maatregelen om de positie van burgers tegenover de overheid te versterken, zoals toegankelijke procedures, transparante besluitvorming en vermindering van bureaucratische drempels.

Er zijn te grote verwachtingen van *mantelzorg door familie en vrienden* in de huidige visie. Veel gezinnen, familieverbanden en netwerken zijn als gevolg van toegenomen mobiliteit verspreid over grotere afstanden. Mantelzorg voor ouders of familieleden wordt daardoor bemoeilijkt. Een trend is het sterk groeiend aantal alleenwonenden, zeker onder 70 plussers. Een behoorlijk deel hiervan heeft geen familie in de buurt wonen. Het is dus van belang om verwachtingen met betrekking tot de inzet van mantelzorg bij te stellen. Het bieden van alternatieven voor deze mensen is een maatschappelijke must, zeker als men kwetsbaar geworden is en beschermd wonen ook nog eens verder uitgehold wordt.

Toegang tot informatie, kennis en hulpbronnen

In de beschrijving van de drie kernwaarden ontbreekt een analyse rond toegang tot informatie, kennis en hulpbronnen. In de beklemtoonde opvatting van “eigen verantwoordelijkheid” is bij toegang van informatie/kennis en hulpbronnen voor kwetsbare mensen sprake van 2-0 achterstand. Dan is wijzen op “doen wat je zelf kunt” een (zoveelste) confrontatie met en van de bestaande hulpeloosheid.

Bestaanszekerheid en preventie

Bestaanszekerheid wordt in de visie sterk gekoppeld aan arbeid. Wij achten een bredere benadering noodzakelijk, waarin ook ouderen en anderen voor wie werken geen reëel perspectief is, volwaardig worden meegenomen.

Daarnaast blijft jammer genoeg de inzet op preventie nog te beperkt. Investeren in fysieke, mentale en sociale gezondheid is essentieel om toekomstige problematiek en kosten te beperken en vraagt om samenhangend beleid over meerdere domeinen heen.

Bezuinigingen en participatie

Tot slot constateren wij dat de noodzaak tot verdere bezuinigingen wel wordt benoemd, maar dat het *hoe* en *volgens welke criteria* onduidelijk blijft. Ook de rol van inwoners en adviesorganen in dit proces wordt nauwelijks uitgewerkt. Wij verzoeken u om participatie, zowel bij beleid als in de praktijk, structureel en tijdig te borgen.

Samengevat adviseert de Seniorenraad het college:

De nadruk op het zelf doen als het kan onderschrijven we. Alhoewel dit beleid in Nederland al langer ingezet is, liggen er waarschijnlijk nog mogelijkheden dit verder te versterken.

Ouderen zijn gewend hun steentje aan de samenleving bij te dragen, ze zijn bekend met het verlenen van zorg aan hun partners en naasten en zetten zich op velerlei terrein vrijwillig in.

We zijn van mening dat de Bredase overheid haar rol moet blijven pakken in het daadwerkelijk helpen van kwetsbare ouderen met welzijn en zorg op maat.

Onze adviezen zijn:

- vergrijzing duidelijker in een brede, domein overstijgende, context te positioneren;
- zelfredzaamheid te nuanceren en rechtvaardigheid concreter uit te werken;
- in de stuurdoelen op te nemen:
 - Terugdringen ongelijkheid
 - Nieuwe organisatievormen die daaruit voortvloeien en die flexibel kunnen reageren
- bestaanszekerheid en preventie breder te benaderen;
- participatie bij verdere uitwerking te versterken.

We hadden het op prijs gesteld eerder bij dit belangrijke proces betrokken te zijn geweest. We delen derhalve via deze weg onze kijk op de *Visie Sociaal Domein Breda richting 2040* (december 2025).

i.a.a. ontvangt Mw. L. Reinhoudt, programmamanager visie nota Sociaal Domein een afschrift van onze reactie.

Met vriendelijke groet,

Marie-Jeanne Boltong

Voorzitter Seniorenraad Breda